

של שחקנים אחרים במקום אלה שנעדרו, ולעתים אפשר אפילו להשגיח בנוכחות של אה חדש, בין אחיו של יוסף הירר דים מצרימה, שלא נראה כלל שעה שהיו עדיין האחים בארץ כנען. — למשל, דן בראמון שהתגייס, כנראה, לעזרת צוות ההסקה ברגע האחרון. גישתו של קאקיאניס לנושא תעודת בוודאי יוכיחים רבים. הצד המסופק ב"עסקת שבין יעקב לעשיו, בין לבן ל-יעקב ובין יוסף לאחיו, בולטים לעין, ורחל אבנו (יונה אליאן) כנערה צעירה, פראית ויוקדת, עשויה להתרחק דמם של כמה מקובלים. מספרת יונה: "קאקיאניס חשב שרחל לא הייתה מעולם חלום רחוק, כי אם חייית'טבע פראית ותאוותנית." עם זאת, מסתבר פעם נוספת שהתנ"ך הוא אוצר בלום לנושאים אקטואליים לגמרי.

רחל אבנו
חייה פראית —

בראמון כאחד האחים
— במקום הלומות

אתם הקולנוע הישראלי מוגיח בקביעות יעקב ויוסף מכיל בתוכו זומר לעוד חמי-שה סרטים נוספים לפחות. משה מזרחי החל כבר לטפל בחלק מן החומר, בסרט שהוא מסריט עתה. ומי יודע, אולי ימצא עוד כאלה שישלכו בעקבותיו.

תדרוך

תל-אביב

פאר, צרפת) — מצחיקון-פליטון רומנטי מביים בקלילות מיקצועית עליידי קלוד ללוש, עם לינו נטורה ופרנסואז פביאן המבריקים בתפקידים הרומנטיים. ושארל ז'ראר משעשע בהרפתחה קומית. * * * * * חיים פועים (סינמה 1, ארצות-הברית) — מצחיקון מטורף של

הנשנה

תצניח כנפיים

הדיקטור הנודל (לימור, תל-אביב, ארצות-הברית) — מי שחושב כי סרט מולטי הוא המצאת השנים האחרונות, יילך-נא לראות סרט זה של צ'פלין, ויגלה שאפילו היום קשה למצוא קריקטורה נוקבת וחריפה כליכך של שליט, שהוא עדיין בחיים. כשצ'פלין החל מצלם את הסרט ב-38, הייתה ארצות-הברית עדיין בידידות עם גרמניה, ואביו של לון קנדי המליץ על היטלר כעל מציל מפני הדוב האדום. כאשר הוצג הסרט לראשונה, ב-40, אומנם לעדו הגרמני כבר לעבר פאריס, אבל אמריקה הייתה עדיין שנתיים לפני פרל-הארבור.

הסרט התקבל אז בכעס רב עליידי ידידה הרבים של גרמניה, שלא התקשו לפענח את פירוש הדמויות השקופות בסרט.

הינקל, הרוזן המטורף משוגע-הגדלות הוא כמובן היטלר, הרינג (דג-מלוח) השמן, עטור אותות-ההצטיינות, הוא גרינג וגרבג' (ובל) חמור-הפנים, הערמומי והתכנן, הוא גבלס. הדרך בה הם מוצגים עליידי צ'פלין אינה מש-אירה ספק בקשר לדעתו עליהם, כשכל אחת מתכונותיהם האופייניות מוגזמת עד גיחוך.

לעומתם, יוצר צ'פלין את כל סדרת הדמויות האנו-שיות שלו בניטו היהודי, כשבראשם כמובן הספר הקטן, הדומה כשתי טיפות מים לדיקטטור, ושאינו אלא אותו נווד מפורסם, אשר נאבק במכונות, בבני-אדם ובחפצים, ומחפש נואשות, את הדרך לאושר, בכל סרטיו של צ'פלין. ההמצאות של צ'פלין גאוניות כתמיו, בין אם זה זאט

צ'רלי: בין דג-מלוח לזבל

של הדיקטטור עם בלון בדמות כדור-הארץ, לצלילי "לו-הנגרין", או תיגלחת בקצב מחול הונגרי של ברהמס. קרב הנקניק באיטריות שבין הינקל (היטלר) ונפלוני (מוסוליני), ומישחק המושבים במיספרה בין השניים, מצחיקים עד דמעות. אבל בסופו של דבר, וזה לזכות צ'פלין, הסרט אינו מקל ראש אף לרגע באימה שמשרה הנאציזם סביבו, הצחוק אינו מסתיר את הזוועה, ורק הנאום הסופי, הספוג הומניזם, נשמע היום תמים, אחרי שהסתבר כי העולם לא למד שום דבר מן הלכה. אבל זו כבר אינה אשמתו של צ'פלין.

הקלפים

התבלבלו

נשואה ומתפרפרת (דרייב-אין, גרמניה) — קודם כל — השם. איש לא יכול היה לנחש לפי הצליל הכחלחל שלו, כי המדובר בסיפור של ולאדי-מיר נבוקוב. במקור קראו לו: "מלך, מלכה, בירמלך", ואילו בגרמניה קיצרו את שם הסרט ל-"בירמלך חלבבות". בארץ, כנראה מתוך חשש שמישהו יחשוב כי המדובר בסרט על מישחק-הפוקר, המציאו שם חדש. וכך ברור לכולם שהנושא הוא מין.

אבל, כפי שקורה בדרך-כלל, השם המקורי הרבה יותר מתאים. זהו סיפור מתוחכם עם אותו ניחוח פרוורסי במיק-צת של "לוליטה" ו"אדה", על נער חסר-כל, הבא להתגורר עם דודו העשיר, שמתכוון להוריש לו את הכל, ומתעסק עם הדודה העקרה והסקסית, שסובלת מאהבת בעלה לעסקים, שני האוהבים מתכננים יחד לזוז את תהליכי הירושה, ובסוף — בא עוקץ מפתיע וציני להפליא.

כל זה, כמובן, כשמדובר בסיפור של נבוקוב, ומי שקרא אותו יכול היה ליהנות פעם נוספת מן השימוש המופלג שלו במילים, ומן העידון והדיקדוק שבכל פרט, בדמויות ובתפאורה הסובבת אותם. אך מה שנוגע לסרט, זה כבר עניין אחר.

יו"י סקולומבסקי, התסריטאי של סכין במים, הוא אומנם אחד הבמאים החשובים ביותר שיצאו מפולין בעשור האחרון, אולם חשיבותו מתבססת על סרטים קטנים, איני טימיים, כמעט מאולתרים, שבהם הוא עוקב אחרי תאוות קטנות של אנשים קטנים, שהופכות לעיתים לפארסה, ולעיתים לטרדיה, במיסגרת של החיים המודרניים. כאן חרג סקולומבסקי מן הסגנון הקרוב אליו וניסה

לולובריג'ידה וניבן: נאבוקוב לעניים

להפוך את הסרט להפקה נוצצת, אבל ברוב המיקרים הס-תפק בברק חיצוני, בתפאורות ציבועוניות ובתלבושות אופ-נתיות, במקום להאיר את כל הפניות האפלות שבהן בירך נבוקוב את גיבוריו. כך שבסופו של דבר מדובר בסרט מיסחרי לגמרי, עם גינה לולובריג'ידה שכמעט-מתפשטת, ומפתה את גיימס מאולדר בראון (שהופיע כבר אצל סקולומבסקי בסרט קודם), ודיוויד ניבן כג'נטלמן מהודר וקצת דקדנטי. אך אם זה יעורר את מישהו לקרוא את נבוקוב — היה המאמץ כדאי.

טרנס היל והגרי פונדה, כנציגי הדורות המתחלפים במערב, ועם סרג'ו ליאנה המנצח על מלאכת הפארדיה עם כל ה"מרכיבים הקלאסיים של מערבון.

*** העוקץ (אלבי, ארצות-הברית) — שיא התייחסות המיקצועי בי-הרכבת תסריט ובבימוי נוסח הוליווד, בי-מעשיה על גנגסטרים משנות ה"30 המר-מים איש את רעהו, וכולם ביחד מאחזים גם את עיני הקהל. שוברי-הקופות הי-גדול של השנה.

ירושלים

* * * שני גברים בעיר (מיטשל, צרפת) — ביקורת מחצת על מיסטר בתי-הסוהר ההתעללות באסירים משה"ז ררים בצרפת, שיש ודאי מה ללמוד ממנה גם בישראל. הסרט סובל אימנם ממלך

דרמטית מיותרת, אבל נהנה מנוכחות של גאבן ודילון בתפקידים הראשיים.

חיפה

*** הרולד ימור (פאר, ארצות-הברית) — סיפור אהבה מתובל בהומור מאקאברי, בין נער בן 18 זקן ברוחו, לי-זקנה בת 80. המקפצת כנערה. עם רות גורדון, הרוח הרעה מתנווקה של רוד-מרי בתפקיד הראשי. *** הרף עם הרזה (רוג, אר-צות-הברית) — סרט-חובה לכל חובב קולנוע, ולו גם משום שזו ההפקה הימ-נית ביותר של הוליווד עד מלחמת הי-עולם-השנייה. הסיפור הדמיוני סובלים אימנם מאבק השנים, אבל כמה מן המע-מרים, כמו העלאת העיר אטלנטה באש. מרשימים היום לא פחות מאשר לפני 30 שנה.